

TÄHKE

NR. 10

1976

MEIE
TÄHES

ÕPPE-
KÄIK
METSÄ

Illustreerinud VIRVE KOTKAS

Seda oli plaanitsetud juba ammu. Ja kui siis minekupäev lõpuks kätte jõudis, olid kõik aegsasti Jõe tänavana bussipeatuses. Sest algul tuli sõita bussiga.

Siis mindi natuke maad mööda maanteed. Siis mööda põldudevahelist kraaviperve. Ja juba oligi mets.

Ükski lastest ei olnud metsas muidugi esimest korda. Ometi oli nõnda, hulga-kesi koos, kõik hoopis teisiti. Hoopis lõbusam.

Kisa ja kilkamisega tormati puude vahele, aeti üksteist taga ja prooviti, kas huikamise peale kaja ka kuulda on. Aga ei olnud. Alles tüki aja pärast märkas Arno küsida:

«Aga kus siis õpetaja on?»

Õpetaja Järv seisis tükk maad kaugemal. Näis, nagu oleks ta lapsed sootuks unustanud. Alles siis, kui kärsitu Uudo õpetajat hõikas, vaatas see nende poole. Kuid pani vaikust nõudvalt sõrme huultele. Siis viipas kutsuvalt käega.

Vaikselt kogunesid oktoobrilapsed õpetaja juurde. Siin pidi olema midagi hirmus põnevat, arvasid nad. Aga näha ei olnud midagi. Oli vaid väike kün- gas kõrgete kuuskede vahel ja palju sõnajalgu. Aga kuuski ja sõnajalgu oli igal pool mujalgi.

«Mis on?» küsis Helle millegipärast so- sinal.

«Kuulake,» ütles õpetaja vaikselt.

«Mida me kuulame?» ei saanud Arvo aru.

«Metsa,» vastas õpetaja.

Kuulati. Algul ei olnud nagu midagi. Ainult puud kohisesid tasa. Siis tabas kõrv ka lindude häälitsusi. Ja kusagil lähedal koputas keegi. Muidugi —

seal ta oligi! Kirjus sabakuues linnuke toetus sabale ja muudkui toksis nokaga puutüve.

«Rähn!» taipasid õpilased.

«Liigume nüüd edasi,» ütles õpetaja.

«Vaatame, kui vaikselt me metsas kõn- dida oskamel»

See oli päris naljakas, kui kõik ettevaat- likult hiilima hakkasid, otsekui oleks luuremäng käimas. Tüdrukud turtsusid naerdagi, aga püüdsid seejuures ometi nii astuda, et ükski oks jalge all ei praksuks.

Kui jõuti väikese lagendiku serva, an- dis õpetaja Järv jälle käega märku. Peatuti.

Pruunikaspunane, valge sabatutiga metskiits näksis lagendikul rahulikult rohtu. Ta oli nii imetore, kui tõstis oma väikeste sarvenukkidega pea ja jäi kuulutama. Siis hakkas ta lagendiku vastasserva poole liikuma.

«Oi, ära läheb!» kilkas Helge ja pani kohe käe ehmunult suule. Aga juba oli hilja — kits läks. Ja kuidas veel läks! Paar uskumatult pikka ja kõrget hüpet, ning kadunud ta oligi. Kõik puhkesid naerma.

«Kas nüüd saate aru, miks metsas tuleb vaikselt liikuda?» küsis õpetaja.

«Ei tohi loomi hirmutada,» ütles Uudo.

«Ja linde ka,» lisas Tanja.

«Õigus,» ütles õpetaja Järv. «Mets on metsloomade kodu ja oma kodus on nad harjunud vaikusega. Inimene ei peaks neid asjatult häirima.»

Ja Arno arvas:

«Ega minulegi meeldiks, kui keegi minu toas kogu aeg pasunat puhuks või trummi mängiks.»

OSKAR TANNER

VENDA SÖELSEPP

PLIIATS JA KUSTUKUMM

«KÜLL ON SINU SÜDA IKKA MUST,»
LAUSUS KUMM KORD PÄRAST KUSTUTUST.

«IGAL POOL, KUST SINA ÜLE LÄHED,
JÄREL MUSTAD NUMBRID, MUSTAD TÄHED...»

MÕNDA MUUDKI VEEL SEE KUMM SEAL MÕNAS,
AGA PLIIATS TALLE VASTU SÕNAS:

«AGA SEAL, KUST SINA ÜLE KÄID,
POLE SÕNU HALBU, POLE HÄID.

KÕIK ON NARMENDAMA NÜHITUD,
HEA JA HALB ON ÄRA PÜHITUD.

POLE ÜLDSE MITTE RIDAGI,
POLE ÜLDSE MITTE MIDAGI...»

ALEKSEI ŽUKOVITS

SÜGISSEL

NÜÜD ÖUNAPUUD ON KUBINAL
TÄIS PUNAPÖSKSEID UBINAID.
NEIS HÖÖGUB SUVEPÄIKSE LÕOM
JA MAGUS VALMIMISE RÕOM.

NÜÜD HALJAL ÄDALAL ON KARJAD
JA VALENDAYAD LUMIMARJAD.
KUID ÖITSEVAD VEEL HILISROOSID
JA KEETMATA ON MÕNED MOOSID.

HOBUSE LAPS

HOBUSE LAPS TULI TUHATNELJA KOOLIST, LAKK JÄÄPULKADES, TEINE KINNAS EI TEA KUS. VIIES PAAR SELLEL SÜGISTALVEL.

HOBUSE EMA EI OSANUD KOLMEGI LUGEDA. ESMASPÄEVAL LÄKS SALL, REEDEL RETUUSID JA VÕIMLEMISTUNDI POLE SEL NÄDALAL OLNUDKII HOBUSEKOORMATE VIISI PEAKS KAOTATUD ASJU KOOLIMAJADES OLEMA. AGA KAS ON? SEDA HOBUSE EMA EI TEADNUD. JA EI TEADNUD KA, KAS EMADEL PASSIB SELLEPÄRAST UUESTI KOOLIS KÄIMA HAKATA. RANITS OLII HOBUSE LAPSEL NAGU KIVI. NAGU AINULT HOBUSTEL ÕLLA SAABKI. AGA SEE-EEST SEESTPOOLT VÄGA ILUS: KOLLANE GUAŠS ON VÄGA ILUS, KUI TEDA ON PALJU JA KUI TA POLE VÄRVIPURGIS. JA VÕTAB PARAJASTI VASTU PUNASE LISAJÕE. LIKUV AABITS LIIKUS MIS JAKSAS — TERVE TÄHESADU, VÕID SOOVIDA KOLMSADA KORDA. LIIM LIIMIS, KUIVATUS KUIVATAS JA KABJATEHNICA VIHIKU VAHEL SULAS LUMEPALL.

«SCHARF... SCHOOL...» PUTRAS HOBUSE POEG RÕÖMSALT. «MIS SEE HORSE ON? ME ÕPPISIME INGLISE KEELES TREPIASTMEID JA MINA LEID SIN THREE PEALT VIISTEIST KOPIKAT. MATEMAATIKAST VÕIS MINNA UISUTAMA, KELLEL RAUAD OLID. MULLE MEELDIB NÜÜD MATEMAATIKA.» PÄEVIKUS OLII HOBUSE LAPSEL MÄRKUS AKNAST VÄLJAVAHTIMISE EEST, PERTUSSIIINIPLEKK KESET KOLMAPÄEVA JA SUUR VIIS LOODUSÕPETUSES. TOIDURAHA JÄRGMISEKS NÄDALAKS OLII ENDISELT MAKSMATA. JA MIS SEE JÄRGMINE NÄDAL OLEKS AIDANUDKI, KUI NÄLG OLII JUST PRAEGU, TÄNA. HOBUSE LAPS SÕI KOLM KAUSI KAERAKILET JA JÕI KRAANIST VETT NII ET KÕHT LOKSUS. «TOIDURAHA VÕIB HOMME KA,» ARVAS TA. «ÄRA PANE OMA KOTTII!» JA JÄTKAS: «MEIL ON KATEL KATKI, AGA KELLEL RAHA ON MAKSTUD, SAAB PAKI KÜPSISEID «FANTASTIKA».»

«FANTASTIKA OLED SA ISE... ÄRA PÜHERDA KOOLIÜLIKONNAGAI ÜKSPÄEV SA KAOTAD OMA KÕRVAD PEAST ÄRA,» OLETAS HOBUSE EMA. «SIIS ON NAD LEIUKAPIS,» TRÕÖSTIS HOBUSE LAPS. «MEIL ON MÕNEL KÕIK ASJAD SEAL.» JA TA SILMAD SIRASID KÕIGE VEATUMAS INGLISE KEELES.

«HOBUSE UNENÄGUI!» MÕTLES EMA. JA KUIDAS OLII TAL SEEKORD ÕIGUSI ELU ON SUURELT JAOLT UNENÄGU. HOBUSE LAPS JUBA MAGASKI, SUU LAHTI, ÜLEMINE HAMMAS ÄRA. KÕIK NELI KAPJA TUTAKIL. TEMAL OLII TÄNA NELJA TUNNI ASEMELE ESIMEST KORDA ELUS VIIS TUNDI OLNUD. AGA ESIMESES KLASSIS SELLEST TEINEKORD JUBA AITAB. HOBUSE-LEGI.

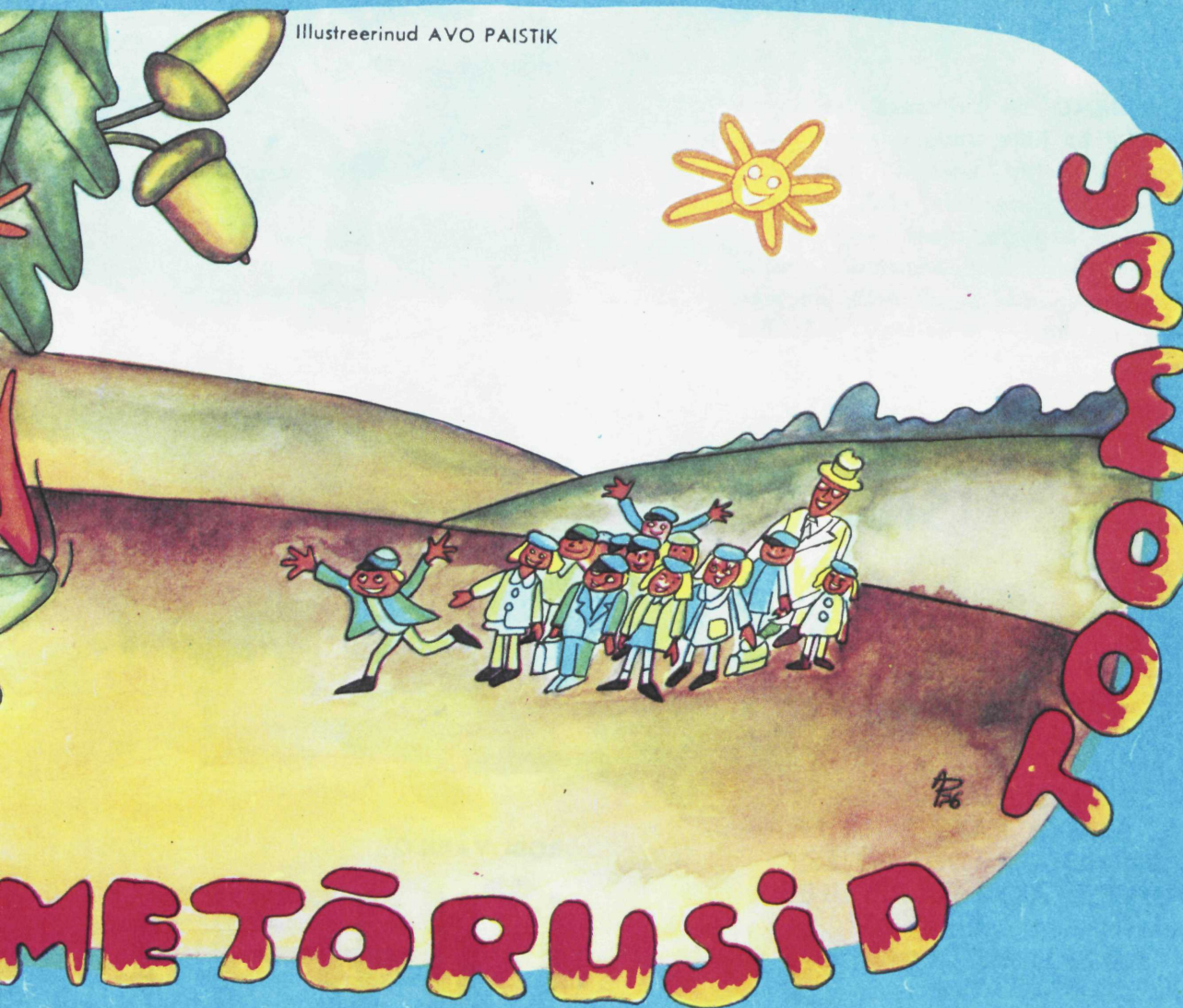
Ühel päeval kodulootunnis ütles teise klassi õpetaja:

«Pange nüüd raamatud-vihikud sahtlisse. Täna me rohkem klassis ei istu. Läheme homseks käsitöötunniks tammetõrusid korjama!»

Elju ja Ene ja Anne ja Eino ja Lembit — ja kes nad seal kõik olid — tõstsid suurt rõõmukisa, sest kuigi kodulootund on tore tund, meeldis neile tammetõrude korjamine veel rohkem.

Algul sõideti natuke autobussiga, siis mindi üle

korjajad ei ulatunud neid kätte saama.

«Oleks nüüd Klaabu siin,» soovis Lembit üles vahetides.

Samas kuuldus veidrat siset. Sädemeid pritsides tuli mööda metsäärt kuldne põrnikas, tegi laste peade kohal tiiru ja laskus tammeoksale.

«Vaata, kui hea, et unustad mõnikord krimblid mõtete vastuvõtu asendisse,» ütles kergelt krõbisev hääl. «Nüüd teadsin kohe kohale kihutada.» See ei olnudki põrnikas. Oksal istus Klaabu, ainult kuub oli tal kuidagi harjumatult kirev.

«Ajaga peab kaasas käima,» fähendas Klaabu häbelikult. «Punane ja kuldkollane on sügise värvid.»

Klaabule oli naljamäng kõige ilusamaid ladvatõrusid alla loopida.

Enele ei meeldinud sugugi, et ainult Eino oli taibukuse eest kiita saanud. Ene tahtis ka kiitmist.

«Eks ole, õpetaja,» ütles Ene, «tõrud on ju nagu vana tamme lapsed!»

«On küll, Ene,» lausus õpetaja tammepuu lapsi käekotti korjates.

«Kas sa tead ka, miks!»

«Tean küll,» ütles Ene taibukalt. «Igast tõrukesest võib kasvada üks suur tammepuu.»

Klaabu pidi seda kuules peaaegu oksalt maha potsalama.

«Mis te räägite! Kas niisugustest kribukestest kasvavad tõesti suured puud! Aga kuidas nad siis vana tamme alla ära mahuvad!»

«Ega nad vana tamme all ei hakkagi kasvama,» oli Ene veel kord taibukas. «Nemad hakkavad kasvama kusagil kaugemal.»

«Aga kuidas nad sinna kaugemale saavad!» ei jätnud Klaabu järele. «Neil ju jalgu ei ole. Mis siis veel krimblitest rääkida.»

Nüüd ei osanud taibukas Ene musta ega valget kosta. Ja Anne ja Elju ja Eino ja Lembit — ja kes nad seal kõik olid — samuti mitte. Võilillesemnel on sulgpurjed, mis teda kannavad, vahtraseemnel on tiib kaasas. Siledal tammetõrul pole tõesti midagi, mis teda edasi aitaks. Või siiski on!
«Kas teate, lapsed,» ütles õpetaja. «See Klaabu küsimus jääb teile koduseks ülesandeks.»

See jääb ka sulle koduseks ülesandeks. Kirjuta Klaabule!

kõrremaa ja karjamaa. Teispool karjamaad oligi tammemets.

«Tammemetsa kutsutakse tammikuks,» ütles õpetaja. «Kes teab, kuidas teiste metsade nimed on!» Elju tõstis ruttu käe püsti.

«Kuusemets on kuusik,» ütles Elju.

«Kasemets on kaasik,» ütles Anne.

«Haavamets on haavik,» teadis Lembit.

«Õunamets on õunik, pirnimets on pirnik.»

Seda ütles muidugi vigurivänt Eino.

Lapsed pistid käratsema.

«Õunik on hoopis lehma nimi.»

«Pirnikut pole olemaski.»

«Õpetaja, Eino muudkui luiskab. Riielge Einoga.» Aga õpetaja ei riieelnud.

«Einol on ikka omajagu õigus ka. Kui meil õunaja pirnimetsi kasvaks, oleks neid kindlasti hakatud õunikuteks ja pirnikuteks kutsuma.» Ja laitmise asemel sai Eino taipikkuse eest kiita.

Tammeoksad olid tõrusid kubinal täis. Ainult et

ADOLF RAMMO

KOLM VEDURIJUHTI

VANAISA, VIRK JA VISA,
JUHTIS SUURI VEDUREID.
VEDURIL NÜÜD SÖIDAB ISA,
LAPSKI MÖÖDAB RÖÖBASTEID.

LAPS VEAB ÖUNA-MARJARONGI,
SÖIDAB KÖÖGIS LAUA PEAL.
KAUSI JAAMAS JUBA ONGI,
MAHLAVABRIK ASUB SEAL.

MEMM MEIL MEISTER, PÜHIB LAUPA,
KIIDAB TÖÖD JA KIIDAB KAUPA.
JOOGIKANN JU TRIIKI SAAMAS,
ÖUNAD OTSAS KORVI JAAMAS.

ADOLF RAMMO on kirjutanud lastele nii luuletusi kui ka jutte. Jutte enamasti suurtele lastele, luuletusi enamasti väikestele. «Kuskil Kureküla küngastel», «Šahh Madan», «Kibekäppade küpsetuskojas» — need on need suurte laste juturaamatud. «Pisike tragi», «Naeruvigurid» ja «Õnnelik jahiretk» aga on «Tähekesed» lugejatele mõeldud värsikogud.

PISIKE KÜSIB, SUUR VASTAB

AGA KAS PABERIST KASS
MÄRJA ILMAGA VÖIB
VÄLJA MINNA?

PABERIST KASSIL ÜLEPEA
VÄLJAS VIHMA KÄES POLE HEA.
TEDA SA HOIA KODUS SÜLES,
MUIDU VEEL ÄKKI SULAB ÜLES.

AGA KAS PABERIST KASS
KUIVA ILMAGA VÖIB
ÖUES OLLA?

PABERIST KASS ON KERGELT SÜTTIV
EGA OLE TAST HIIREKÜTTI.

PABERIST KASS KA MUIDU PLASS,
TÖHUSAM IKKA ELUS KASS.

ELUS LÖÖB NURRU, SÖÖB JA JOOB,
VAHEL VEEL POJAD TUPPA TOOB.

ROBI VAIDLO

ÜHED SEPAD KÖIK

Illustreerinud HEINO SÄMPU

Kord sattus ametita mees ametimeeste ülemuseks. Kuigi ta ise ei olnud ühtegi ametit õppinud, pidas ta end kõigist targemaks ja otsustas:

«Mis vahet siin ikka tehal Kui on juht — juhtigu, on sepp — sepsitagu, on kunstnik — tehku kunsti.» Nii juhtuski, et trammijuhi saatis ta bussiga sõitma ja bussijuhi määras trammile peale.

Kuigi bussijuht trammis juhi kohale istus, ei liikunud tramm paigast.

«Miks te ei sõida?» nõudsid inime-

sed, kes kartsid hiljaks jääda.

«Ei saa sõita, rooli ei ole,» ütles bussijuht.

Trammijuht, kes oli sattunud bussi peale, ei tundnud aga rooli vastu vähematki huvi.

«Kuulge, teie seall!» hüüdsid talle reisijad. «Kui te kohe vasakule ei pööra, sõidame vastu posti!»

«Milleks minul pöörata,» vaidles trammijuht. «Me liigume mööda rööpaid ja need suunavad ise, kuhu vaja. Oh!» Juba pörkaski roolimata jäetud autobuss vastu posti.

Klaverikunstniku saatis ametita mees tsirkusse esinema, tsirkusekunstniku aga klaverikontserti andma. Viimane ei osanud muud, kui hakkas mööda klaverikaant käte peal käima. Klaverikunstnik laskis aga tsirkuses kogemata lövid lahti ja palus neid: «Ärge mind nahka pistke, mul on väikesed lapsed.»

Et ametita meest ei huvitanud, kes kellassepp, kes kullassepp — peasi, et sepp —, sattus kellassepp katust parandama ja plekksepp kellasid remontima.

Plekksepp koputas kella siit ja sealt,

katsus küünega kaant ja klaasi ning otsustas: «Valtsid on lobedaks jäänud, tuleb pinnida!» Nagu korra haamriga virutas, sai kellast metalliläikeline pannkook.

Kellassepp aga ronis katusele, pani kõrva vastu plekki ja kuulatas:

«Ei tiksu. Katus on rikkis. Aga pole viga, parandame ära, paneme tiksuma.» Tööriistakotist imepisikese haamri võtnud, asus ta sellega vastu katuseplekki toksima. Ta tiksutas seal seni, kuni ametita mees ametimeeste kamandamiselt minema kihutati.

OLIVIA SAAR

ÜKS SAAR

KADAKAD JA LAMBAKARI.
VALGE LINNU LENNUKAAR.
KÜNGAS. KÕNKAL KÕPSEB MARI.
SEE ÜKS VÄIKE ARMAS SAAR.

PAAT

ROHELINE MERI,
ROHELINE PAAT,
KÜMME POISSI PAADIS
TIHEDASTI REAS.
ROHELINE MERI,
ROHELINE PAAT,
POISTEST MÕNI SUUREM,
MÕNI VÄIKSEM SEAS.
TULEB TUUL JA VENE
TUBLI TÕUKE SAAB —
KÜMME HERNETERA
RANDUB PEENRAMAAL.

VITAMIINID

MINA OLIN OTSE VAARIKUS.
KOJU SÕITSIN KÕRGES KAARIKUS.
VAARIKUD-KAARIKUD KOOS SELLES LOOS.
SILDIGA PURGID — «VAARIKAMOOS».
OI SEDA TOREDAT MARJAMÄGE!
TEMAST SAAB TALVEL JÕUDU JA VÄGE.

Illustreerinud ANNE AARE

IRA LEMBER

KASSISPORT

KASS EI TEE MEIL
MASSISPORTI,
KASS TEEB HOOPIS
KASSISPORTI:
KORSTNA PEAL KÄIB
ALPIDES,
MÄNGIB, ET ON
ALPIDES.

SIIM KÄRNER

ÕUNAPUU

«Palju on kaks õuna ja kaks õunat!» küsis ema Eveilt.

«Neli õuna,» vastab Eve.

«Aga kaks õuna ja neli õunat!»

«Kuus õuna!»

«Aga kuus õuna ja neli õunat!»

Eve pani käed selja taha ja hakkas sõrmedel arvutama.

«Kümme õuna!»

«Aga kümme õuna ja kuus õunat!» küsis vanaema omakorda.

Sõrmedest ei olnud abi — sõrmi lihtsalt ei jätkunud. Eve mõtles ja mõtles. Äkki ta teadis:

«Kümme õuna ja kuus õuna on õunapuul!»

Kohe

Jane ja Jaagu vanaemal on alati kiire. Ta lausa peab iga päev midagi tegema. Kord ta koob, siis õmbleb, teeb süüa või peseb pesu. Ja mida memm veel kõik välja ei mõtle!

«Teeme õige nukule uue kleidi,» ütles ta ühel päeval Janele.

«Teeme, teeme,» rõõmustas Jane. «Ma ainult loen enne veel natuke «Pipi Pikksukka».»

Vanaema valis hoolikalt riidetükke, vaatas ja mõõtis neid. Siis joonistas paberile kleidi lõiked. Nüüd oli vaja kääre.

«Jane, too, palun, käärid!»

«Kohe,» vastas Jane, ise aga luges süvenenult edasi.

Vanaema võttis prillid ninalt. Ootas minuti, teise, kolmanda...

«Palun too mulle käärid!»

Jälle sama vastus: «Kohel!»

Väikevend Jaak ei öelnud sõnagi, jättis majaehitamise pooleli, tatsas kööki ja tõi memmele käärid.

Tüki aja pärast kostis kõrvaltoast Jane pahur hää:

«Siin ei olegi käärel!»

Vanaema, rahulik nagu ikka, lausus vaid:

«Palusin sul ju kohe käärid tuua.»

«Jane ei tea, mis on kohe. Ta mõtleb, et see on homme,» arvas väikevend Jaak.

ELJU MARDI

REET KUDU

VESI

TOTA, MAIA JA INDREK MÄNGISID JÄRVE ÄÄRES. MAIA LOKSUTAS VETT NUKUVANNIS JA ARVAS:

«VANNIVESI ON PAHA, SEST TA ON MÄRG JA LÄHEB SILMA.»

«JÄRVEVESI ON VEEL PAHEM, SEST TA ON MÄRG, LÄHEB SILMA JA ON ÜLE KÕIKIDE PEADE. ÜLE MINU ISA PEA KA,» VAIDLES INDREK.

TOTA EI VAIELNUD. TOTA TEADIS, MISSUGUNE ON PAHA TOTA. TOTA EI TEADNUD, MISSUGUNE ON PAHA VESI.

VANNIVETT EI OLNUD KÄEPÄRAST, TOTA LÄKS PÄRIS VETTE. VESI LOKSUS JA OLII SOE. PÄIKESE TEE TULI OTSE TOTANI. TOTA LÄKS ÜLE PÕLVE VETTE, LÄKS ÜLE PÜKSISERYA VETTE. VESI OLII TOTA NABANI JA LOKSUS. PÄIKESE TEE TULI OTSE TOTANI JA TOTA PANI SÕRME SINNA SISSE.

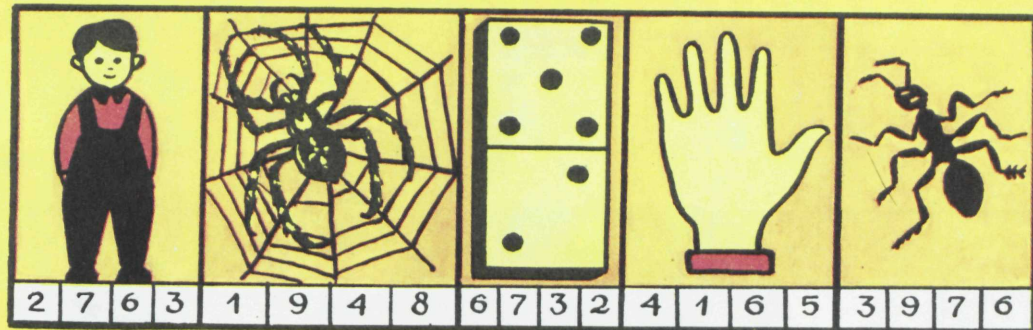
ÄKKI JÄI VESI ALLAPOOLE TOTA PÕLVI, JÄI ALLAPOOLE TALDU. TOTA OLII ÕHUS, EMA KAENLAS, JA EMA ANDIS TALLE LAKSU. SEE OLII VALUS LAKS.

«VESI ON PAHA!» OHKAS INDREK.

«OI, OI, KUI PAHA!» ÖHKAS MAIA.

«VESI EI OLE PAHA. VALUS LAKS ON PAHA,» SELETAS TOTA.

LEIA IGA PILDID JUUREST SOBIV NUMBER!

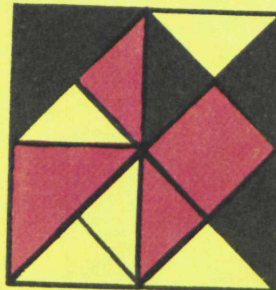

KUI OLED VALINUD ÕIGESTI, SAAD NUMBRITE KOKKULIITMISEL SUMMA 28.

MITU RUUTU VÕIB

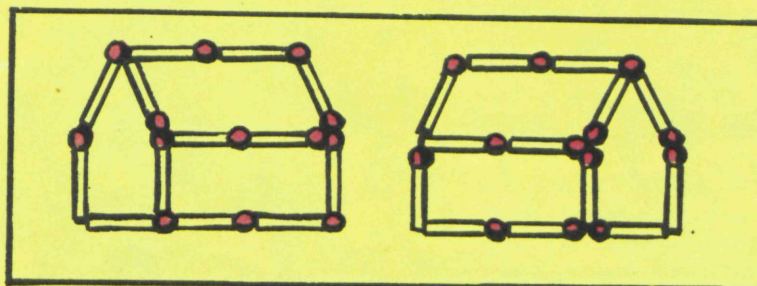
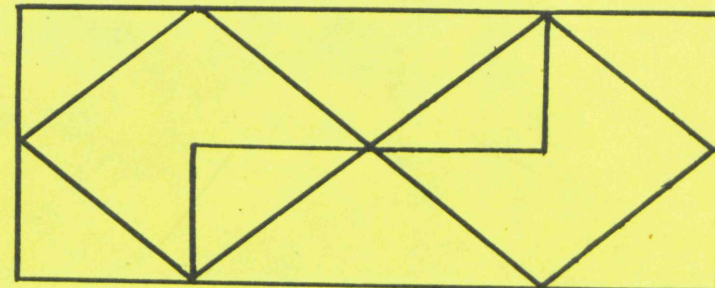
LEIDA SELLELT

JOONISELT!

JOONISTA SEE KUJUND ÜHE PIDEVA

LÕIKUMATA JOONEGA!

KAS OSKAD KOLME TIKU ÜMBERTÖSTMISEGA TEHA ESIMISEL JOONISEL KUJUTATUD MAJA SELLISEKS, NAGU NÄED TEISEL JOONISEL!

ARVA ARA! ARVA ARA! ARVA ARA! ARVA ARA!

Kuldaväärt söögiisu

Illustreerinud ELLE TIKERPÄE

Linnud lendasid ära. Rändlinnud rändasid soojale maale, paigalinnud läksid mujalt pesapaika otsima. Isegi varblased panid plehku. Meie maale ei jäänud enam ühtki sulelist.

Tiivulised ja tiivutud putukad, siledad tõugud ja karvased röövikud rõõmustasid: «Mis nüüd viga pidu pidadal!» Nad hakkasid hoogsalt paljunema. Ei olnud ju enam linde, kes neid oleksid ohjeldanud. Möödus sügis, talv ja kevad. Suvel tiirutasid õhus suured kärbseparved. Kogu maapind oli tihedalt kaetud kiirelt sibavate sitikate ja mardikatega, aeglaselt roomavate tõukude ja röövikutega. Puud ja põõsad olid paksult täis rohelist ja musti lehetäisiid.

Ja kõik need kahjurid aina söid. Nad laastasid viljapõlde ja viljapuid, pistsid kinni kõik õied ja lehed. Nad hävitasid aedadest köögivilja ja aasalt rohu. Puud ja põõsad jäid haigeks ja surid. See oli kohutav...

Oh ei, nii see siiski ei olnud! Rändlinnud tulevad igal kevadel soojalt maalt jälle tagasi. Paigalinnud pesitsevad aasta ringi metsades ja aedades. Ja varblastel ei ole mõttessegi tulnud plehku panna. Meie maal on ju lindudel hea elada!

Lapsed ja täiskasvanud hoolitsevad lindude eest. Neile pannakse üles pesakaste ja talvel pakase ajal leiavad nad kehakinnitust söögi-laudadelt.

Linnud kaitsevad metsi, põlde ja aedu kahjurite eest. Putukad, tõugud ja röövikud ei saa üldsegi pidu pidada.

Vaata tihaseid! Sügisel ja talvel lendavad nad viljapuudele. Tihased silmitsevad hoolikalt iga oksa ning otsivad koorepragudest tõuke ja putukamune. Tihane sööb päevas

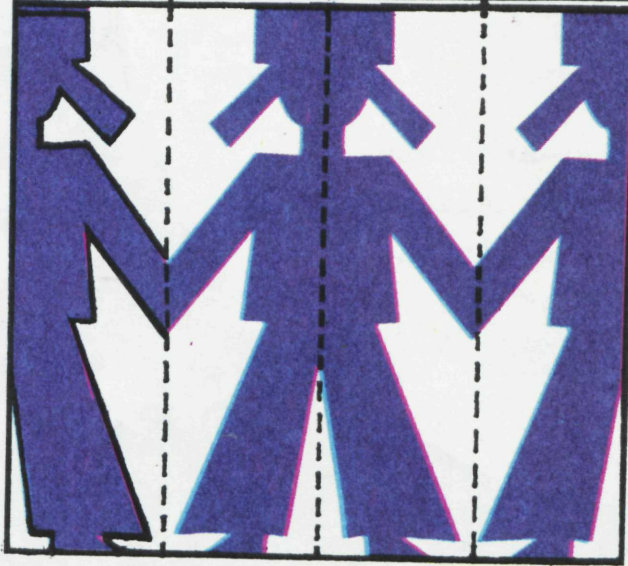
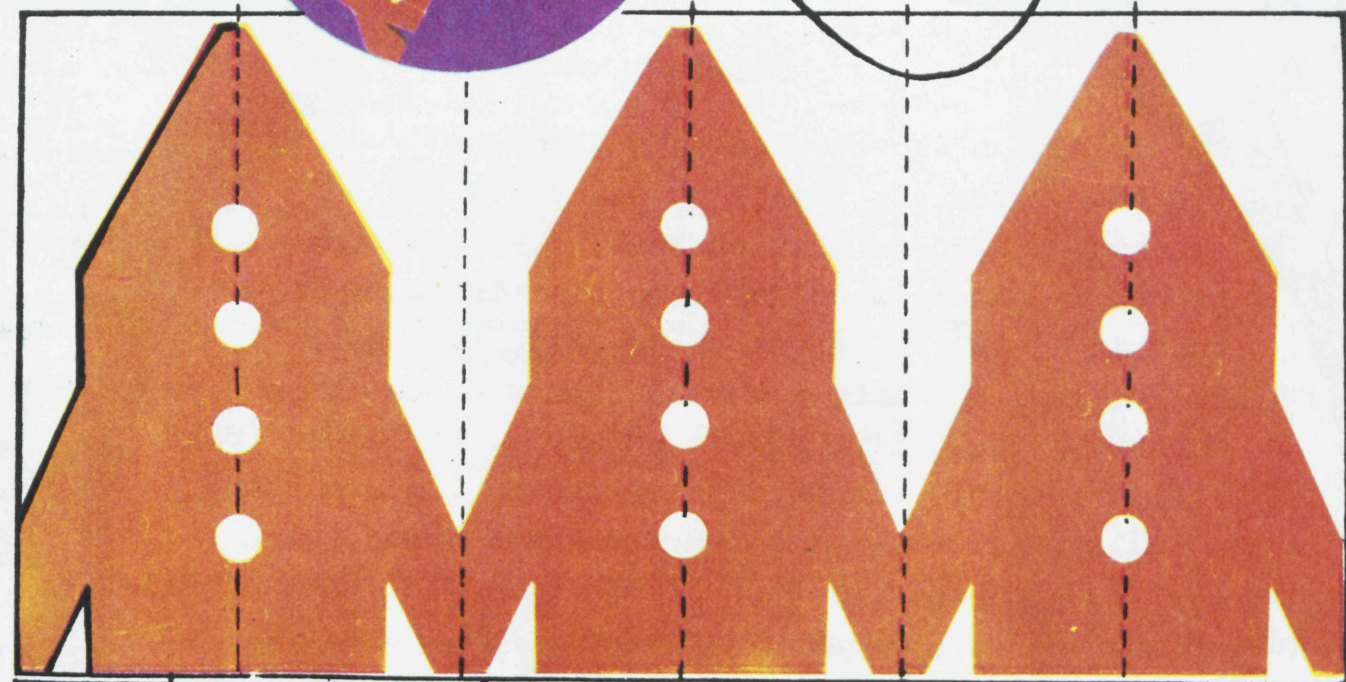
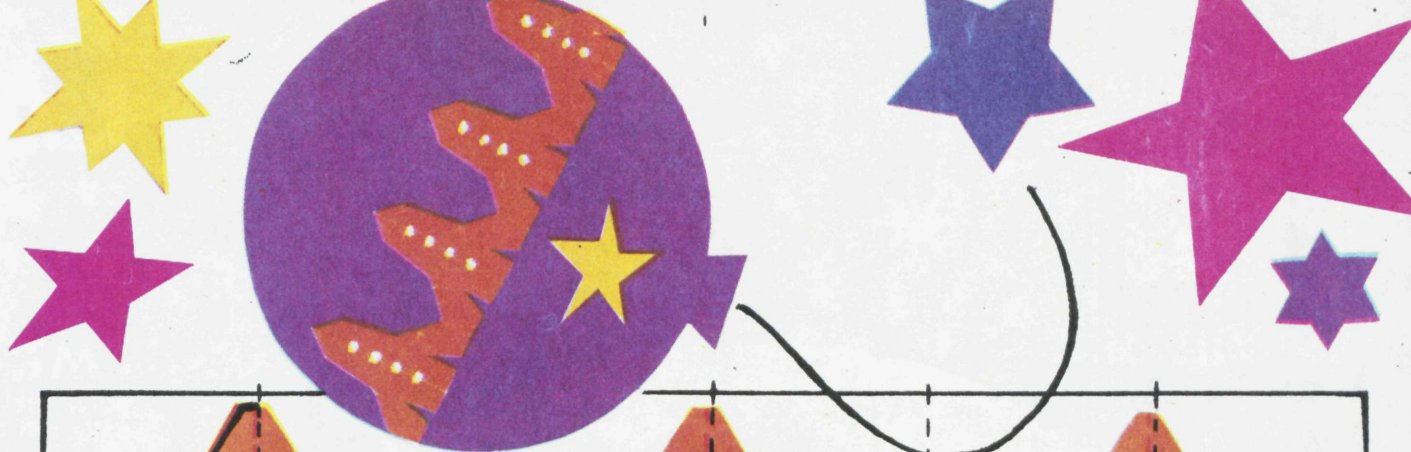
nii palju kahjureid, kui ise kaalub. Mõnikord sööb isegi rohkem. Poegade toitmise ajal hoiavad ema- ja isatihane röövikutest puhtana 40 viljapuud. Kuldnokad toidavad poegi varavalgest hilisõhtuni. Algul kannavad isa ja ema poegadele väikesi putukaid, mõne päeva pärast toovad suuremaid vastseid, pörnikaid ja ussikesi. Kevade ja suve jooksul hävitab üks kuldnokapoegade pesakond nii palju kahjureid, et nendest võiks täis laduda kolm pesakasti.

Kiirelt õhus lennates püüab pääsuke päeva jooksul mitu tuhat kärbest. Suve jooksul hävitab üks pääsupesakond tohutul arvul putukaid. See arv on üks miljon ja seda kirjutatakse nii — 1 000 000. Ka kärbsenäpp on väga usin putukapüüdja.

Meie kõige väiksem lind on põialpoiss. Ta kaalub kõigest nii palju kui viis kopikalist raha. Aga aasta jooksul korjab ta puudelt ja põõsastelt kümme korda rohkem putukaid kui viis-kuus pääsukest. Linavästrik toob poegadele igas tunnis 100 putukat. Suurel hulgal puukahjureid hävitab rähn. Kägu sööb tunnis 100 niisugust karvast röövikut, keda teised linnud halvaks peavad. Ohakalind, siisike ja vint on muidu seemnesööjad, kuid oma poegi toidavad nad putukatega. Ja ka vana varblane on kasulik lind. Talvel, kevadel ja suvel puhastab ta õunapuid ja marjapõõsaid röövikutest. Alles siis, kui kirsid on valmis või aed punab sõstardest, ei ole varblane aednikule meeltemööda.

Eks c'a lindudel hea söögiisul Kui sinul niisugune isu oleks, peaksid iga päev vähemalt 40 pätsi leiba ära sööma. Aga see on küll kuldaväärt, et linnud nii tublisti söövad ja oma poegi tublisti toidavad.

EINO TALI

PABERKAUNISTUSED ÕHUPALLIDEL

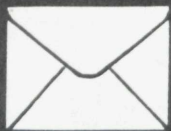
Sa said mitu toredat värvilist õhupallil! Neile võid kleepida enda tehtud paberkaunistused. Näiteks niisugused tähekesed, nagu käsitöölehel kujutatud. Õhupallidele kleepimiseks on sulle siin eeskujuks ka kaks ribakaunistust — raketid ja madrused.

Nagu eeskujul näha, on ribakaunistustel kriipsjooned. Neist kohtadest voldi oma paberileht kokku. Nii saad lõõtsa. Selle esiküljele joonista (eeskujul jämedalt ääristatud) osa raketit või madrust. Nüüd suru lõõts tugevasti kokku ja löika joonistatud kujund välja.

Kui lõõtsa lahti tõmbad, ongi raketite või madruste rida pallidele kleepimiseks valmis.

MAIE STEINBERG

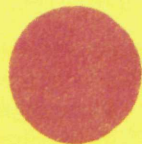

Minu ema ja isa töötavad tähetornis. Nad on astronoomid. Ema ja isa räägivad sageli tähtedest. See on nii huvitav! Tahaksin tähtedest ka teistele jutustada.

Tähed

Tähti on taevas väga palju. Nad on meist kohutavalt kaugel ja paistavad sellepärast väiksenä. Päike on ka täht. Ta näib meile kõige suurem, sest me elame tema lähedal. Tegelikult on olemas Päikesest palju-palju suuremaid tähti. Maakera on Päikese kõrval ainult pisike täpp.

Tähti on väga mitut värvi: punaseid, kollaseid (nagu Päikegi), rohelisi, siniseid ja lillasid. Punased tähed on vähem tulised, lillad aga kõige kuumemad. Mõned tähed on hoopiski mustad. Neid me ei näe: osa pole veel hakanud valgust kiirgama, paljud aga on juba kustunud. Kunagi kustub ka Päike, sest tema valgus ja soojus lõpeb. Aga selleni on aega palju-palju miljoneid aastaid.

Jupiter

● Maa

Mari-Ann Kalv,
Tallinna Muusikakeskkooli
III-a klassi
õpilane

Päike

LAUDAS TÖÖL

Minu ema töötab karjalaudas. Käin teda abistamas. Kui õhtul loomi söötma hakatakse, lähen põõnigule. Seal on tore põhu- ja heinapallidega hullata. Aitan palle alla lükata ja heina lehmadele ette kanda.

Ühel õhtul tuli Ervin ka oma emale appi. Siis käisime kahekesi laka lõpus ära. Seal oli nii pime, et ma isegi Ervinit ei näinud. Tulime ruttu tulema.

Kui lehma lüpsma hakatakse, vean ma piima suurde nõusse ja joodan vasikaid. Mul on kaks lemmiklehma. Nende nimed on Nipi ja Ouli. Laudas on ka kaks kurja lehma — Pintsu ja Aita. Need ei meeldi kellelegi.

Koju jõuame alles õhtul kell üheksa, sest emal on viiskümmend totut talitada.

Hommikuti ma laudas ei käi. Magan alles, kui ema juba tööle kiirustab. Ainult pühapäeva hommikul, kui kooli pole vaja minna, lähen emaga koos lauta. Mulle meeldib väga ema aidaa.

TAMBET LINDMETS,
Kärla 8-kl. Kooli
IV klassi õpilane

KUU

HILJA ÕHTUL KUU TAEVASSE LÄHEB,
KULDSE KROONI TÕMBAB PÄHE.
SELGA PANEB PÜKSID JA PLUUSI,
IGA PÄEV KANNAB TA RIIDEID UUSI.

JALGA TÕMBAB KINGAD JA SOKID,
JUUKSED VEEL KIIRUGA ÄRA LOKIB.
JA KUI SEE KUU KORD TAEVASSE LÄHEB,
ENDA ÕMBER KOGUB KÕIK VÄIKESED TÄHEID.

KRISTIN LIIV,
M. Härma nim. Tartu 2. Keskkooli
III-a klassi õpilane

polümeerid

Mis need on? Enne kui seletan, vaata korraks kodus ringi. Kohe hakkavad silma aknakardinad ja kapiustel läikivad ilusad nupud. Küllap oled kuulnud, et kardinad on nailonist ja uksenupud plastikust. Noh, ja sinu mängunurgaski on reas plastikust autod või nukud. Lähed vannituppa. Selle seinad on kaetud plastikplaatidega ja põrandal on poroloonvaip. Ema tuli poest ja tõstis plastiklinaga kaetud lauale kilepiimapaki ning tsellofaanmannakoti. Isal on nailonmantel, emal jälle plastikust käekott ja krimpleenkleit. Ja sinul on veel plastikust koolikott ning pastapliiatsid.

Nailon, plastik, poroloon, tsellofaan, krimpleen ongi polümeerid. Aga siiski, mis need on? Need on keemilised ained, mida keemiatehases saadakse naftast, kivisöest, põlevkivist, puidust, gaasidest. Mõned neist aineist on terasest kõvemad, teised nii pehmed kui sulgpadi. Kolmandad on küll kõvad, kuid neid saab voolida, saagida, treida, painutada. Neist tehtud esemed on vastupidavamad kui ükskõik millisest muust materjalist asjad. Sel ajal kui sinu isa ja ema olid lapsed, leiutasid keemikud nailoni. Tookord oli palju kahtlejaid, kes arvasid, et nailonniidist võib küll sukki kududa, kuid riide kudumiseks see ei kõlba. Nüüd aga on peale nailoni veel mitmeid muid kunstlikke aineid, mille kiust tehtud riie on villasest või linasest riidest tugevam

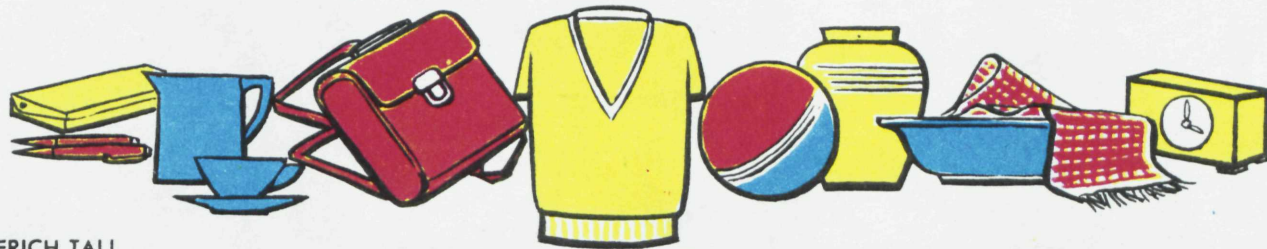
ja nägusam. Niisugused polümeerid võivad olla isegi paberist õhemad. Neist ömmeldakse vihmamantleid.

Polümeeriidest rõivastel oli aga üks viga: nad ei lasknud õhku läbi ja panid inimese higistama. Keemikutest teadlased leidsid siingi lahenduse. Siledat lõnga töödeldakse nii, et sellele tuleb sisse lugematu hulk tillukesi sõlmi. Nii muutub lõng vetruvaks ja tekivad augukesed, kust õhk pääseb läbi.

Neist keemilistest imeainetest tehakse ka autokeresid ja paate. Autokumme tugevdab polümeerniit, kapronkõied on kanepkõitest tugevamad ja kergemad, kalavõrgud on puha polümeeridest tehtud. Majaseintele annavad soojapidavuse vahtplastikplaadid. Arstide jaoks on loodud niisugused niidid, mis pärast operatsiooni inimese kehas iseenesest lahustuvad. Polümeeridest valmistatakse isegi keerukaid masinaid.

Nagu sa nüüd juba aru said, võib polümeeridega asendada metalle, kummit, nahka, villa ja paljusid teisi materjale. Neid aineid tarvitatakse kõikjal. Meie maa vajab palju uusi masinaid, masinaosi, rõivaid, jalatseid ja muid kaupu. Nende senisest paremat valmistamist võimaldavad ka polümeerid. Seepärast suurendatakse kümnendal viisaastakul meie keemiatehastes polümeeride tootmist mitmekordselt.

LEA PETERSEN,
keemik

Joonistanud ERICH TALI

Esikaanel G. GERMANI foto
«Oleme oktoobrilapsed».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200 001, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: СССР, Таллин, 200 101. Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объяем 2 печ. листа. Заказ № 2870. Тираж 68 000.

—
ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 10 — 1976. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mard (peatoimetaja), H. Mänd, A. Piirma, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, tehniline toimetaja A. Aare, vanemkorrektor E. Orgmets.

Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolitelu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; korrektuur 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 2.IX 1976. Trükkida antud 20. IX 1976. Trükkiarv 68 000. Offsetpaber nr. 1, 60×90/8. Trükipoonnaid 2. Arvestuspoonnaid 2.65. MB-08602. Tellimise nr. 2870, EKP Keskkomitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 001, Pärnu mnt. 67-a.

KÕIGILE KÕIGILE

ALGAB JOONISTUS- JA KIRJANDUSVÕISTLUS

«TÄHEKESE» VANADELE JA UUTELE SÕPRADELE

Osa võtma kutsume nii lasteaialapsi kui ka neid, kes lasteaias ei käi, ja kõiki esimese, teise ning kolmanda klassi õpilasi.

Kirjandusvõistlusele ootab žürii jutukesti, luuletusi ja muinasjutte või koguni näidendeid, joonistusvõistlusele kleebiseid, akvarelle, joonistus- igasuguses tehnikas töid.

Töö pane posti hiljemalt 20. detsembril. Ära unusta lisamast oma nime, vanust, lasteaeda või kooli ja klassi ning kodust aadressi. Ümbrikule kirjuta «Võistlustöö» ja toimetuse aadress:

Tallinn 200101, Pärnu mnt. 67-a, «Tähekesse» toimetus.

Õnnestunud tööde autoreid ootavad aukirjad ja auhinnad ning neil on õigus kanda «Tähekesse» rinnamärki.

Joonistanud ENE PIKK

«TÄHEKESE» toimetus